

Bölüm 3

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE GÖREV ALAN ÖĞRETMENLERİN SINIF YÖNETİMİ DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Halil Erdem ÇOCUK¹

1. GİRİŞ

Eğitim süreçlerinden en yüksek düzeyde verim alabilmek, öğretim hedeflerinin davranışa dönüşmesi etkili bir sınıf yönetimi becerisine bağlıdır. Öğrencilerin veya öğretim sürecinin disiplini ve öğretmen ile öğrenci davranış yöntemi sıklıkla sınıf yönetimi ile karıştırılmaktadır. Edwards ve Watts (2008) bu kavram karışıklığını önlemek adına sınıf yönetimini en üst düzeyde öğretimi gerçekleştirmeyi ve öğrenme ortamını oluşturmayı sağlayan öğretmen davranışları olarak tanımlamaktadır. Sınıf yönetimi kavramını, Charles (2011) etkin ve katılımcı program aracılığıyla etkili öğretim becerisi ve davranış yönetimi arasındaki ilişki; Emmer ve Stough (2001) düzen oluşturma ve olumlu öğrenci ilişkileri kurma olarak açıklamaktadır. Sarıtaş (2005, s. 44) ise sınıf yönetimini öğrencilerle bire bir etkileşim içerisinde olunan, öğrencilerin kişisel gelişimlerinin, davranışlarının oluşmaya başladığı ortamlarda; eğitim plan programı tasarlayarak, eğitim yönetimini, etkinliğini, etki eden değişkenlerin uyumunu sağlayarak ortamı öğrenme için verimli hale getirmek suretiyle düzeni ve bu düzenin sürekliliğini sağlama şeklinde detaylıca açıklamıştır. Çelik (2012) de sınıf yönetiminde sınıf kurallarının belirlenerek eğitim için uygun bir sınıf düzeninin sağlanmasının zaman yönetiminin etkili bir şekilde yapılmasının öğrenci için olumlu bir sınıf iklimi oluşturacağını ileri sürmüştür.

Öğretmen-öğrenci ilişkileri, sözlü ve sözsüz iletişim, okul yönetimi, okul iklimi ve kültürü, okul-öğretmen-aile ilişkileri unsurlarının tamamını kapsayan sınıf iklimi, tam öğrenmenin gerçekleşmesinde önemli bir kavramdır. Verimli bir eğitim ortamının oluşması için, öğrencileri nasıl ve kimlerle birlikte oturacağınız, derslerin saatlerini nasıl ayarlayacağınız, materyalleri nasıl düzenleyeceğiniz ve her öğrencinin katılımını nasıl sağlayacağınız gibi pek çok karar (Emmer ve Gerwels, 2005) öğrenci merkezli bir sınıf ikliminin oluşturulmasını sağlar. Öğ-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, halilerdemcocuk@gmail.com.

KAYNAKÇA

- Akçadağ, T. (2017). Sorun davranışların yönetimi. H. Kıran ve Çelik, K (Ed.), *Etkili Sınıf yönetimi* içinde. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aydın, A. (1998). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Balay R. ve Sağlam, M. (2008). Sınıf içi olumsuz davranışlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2),1-24.
- Balgamış, E. (2017). Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı geliştirdikleri tutumlar. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 5(9), 532-546.
- Başar, H. (2014). *Sınıf yönetimi* (19. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Baysal, N. (2009). *İlköğretim II. kademedeki görevli öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplin sorunlarına, bunların nedenlerine ve çözüm yollarına ilişkin görüşleri* (Diyarbakır ili örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Boyras, A. (2007). *İlköğretim okullarında görev yapan aday öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplin sorunları* (Kırıkkale İli Örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Burden, P.R. (1995). *Classroom management and discipline*. New York: Longman.
- Charles, C. (2011). *Building classroom discipline*. Boston: Pearson.
- Creswell, J.W. (2006). Understanding Mixed Methods Research, (Chapter 1). Available at: http://www.sagepub.com/upm-data/10981_Chapter_1.pdf
- Çakmak, M. (2000). Sınıf ortamı ve grup etkileşimi. Küçükahmet, L. (Ed.), *Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar* içinde. Ankara: Nobel Yayınları.
- Çanakçı, H. ve Çankaya, İ. (2011). Sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlarla başa çıkma yolları. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(2), 307-316.
- Çelik, V. (2012). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel.
- Demirhan Harmanda, E. (2011). *Ankara il merkezinde görev yapan okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyleri ile çocuklarda görülen istenmeyen davranışları değerlendirmeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Edwards, C. H. & Watts, V. J. (2008). *Classroom discipline & management*. New York: Wiley.
- Emmer, E. T. & Stough, L. M. (2001). Classroom management: A critical part of educational psychology with implications for teacher education. *Educational Psychologist*, 36(2), 103-112.
- Emmer, E.T. ve Gerwels, M.C. (2005) Establishing classroom management for cooperative learning. *Annual Meeting of the American Educational Research Association, Montreal, Canada Bildirisi*, Nisan 2005.
- Gökden Kaya ve Ataman. (2017). Üstün yetenekli öğrencilerin istenmeyen davranışlarına yönelik öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(3), 835 – 853.
- Kapucuoglu Tolunay, A. (2008). *Sınıf öğretmenlerinin sınıfta karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlara karşı kullandıkları baş etme yöntemleri*. Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Keskin, M.A. (2002). *Sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve kullandıkları baş etme yolları*. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özbebit, G. (2007). *İngilizce öğretmenlerinin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları, kullandıkları sınıf yönetim teknikleri ve kullanım sıklıkları* (Kayseri ili örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Özcan, G. (2008). *İlköğretim I. kademedeki görevli sınıf öğretmenlerinin sınıf disiplinine ilişkin görüşleri*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Özdaş, F. ve Akpınar, B. (2018). Ortaokullarda istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(68), 1489-1501.

- Öztürk, B. (2017). Sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesi ve giderilmesi. Emin Karip (Editör). *Sınıf yönetimi* içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Öztürk, Y. ve Gangal, M. (2016). Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin disiplin, sınıf yönetimi ve istenmeyen davranışlar hakkındaki inançları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 1-16.
- Pala, A. (2005). Sınıfta istenmeyen öğrenci davranışlarını önlemeye dönük disiplin modelleri. *Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (13), 171-179.
- Sadık, F. ve Aslan, S. (2015). İlkokul sınıf öğretmenlerinin disiplin problemleri ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 10(3), 115- 138.
- Sarıtaş, M. (2005). Sınıf yönetimi ve disiplinle ilgili kurallar geliştirme. Küçükahmet, L. (Ed.), *Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar* içinde. Ankara: Nobel.
- Şahin, İ. ve Altunay U. (2011). İlköğretim okulu öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışları. *İlköğretim Online*, 10(3), 905-918.
- Şahin, S. ve Arslan, M. C. (2014). Öğrenci ve öğretmen görüşlerine göre istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullanılan öğretmen stratejilerinin öğrenciler üzerindeki etkileri. *Turkish Studies*, 9(2), 1399- 1415.
- Taşçı, F. (2011). *Anadolu liseleri İngilizce derslerinde konuşma ve dinleme becerilerinin kazandırılmasına yönelik etkinliklerde karşılaşılan istenmeyen öğrenci davranışlarının incelenmesi: öğretmen ve öğrenci algıları* (Kayseri ili örneği). Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Yiğit, B. (2008). Sınıfta disiplin ve öğrenci davranışlarının yönetimi. M.Şişman ve S. Turan (Editörler) *Sınıf yönetimi* içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Yumuşak, G. ve Balcı, Ö. (2018). Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışları ile başa çıkma yöntemleri ve bu yöntemlerin etkililiğine ilişkin görüşleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(40), 223-254.